

Европейският парламент прие днес (16 септември 2021 г.) изключително важна резолюция, озаглавена „Насока на развитие на политическите отношения между ЕС и Русия“, с която очертава рамката на действията на Европейския съюз в политиката си на противопоставяне на режима на Путин.

В пространния документ от 30 страници управлението на руския президент е определено като „дългосрочна заплаха за европейската сигурност“. Резолюцията е приета с огромно мнозинство, но сред малкото едводепутати, които не са я подкрепили са тези на БСП, стана ясно от гласуването.

По предложение на евродепутата Андрей Ковачев (ГЕРБ/ЕНП) в резолюцията е поставен и въпроса за заграбените от съветската армия по времето на Втората световна война чужди архиви, сред които са и някои важни български архиви, достъпът до които и до днес Кремъл ревниво пази.

Конкретният текст в резолюция гласи:

„ЕС следва да призове Русия да гарантира свободен и безпрепятствен достъп до така наречените „трофейни архиви“, които са били прехвърлени в Москва през 1944 г. и 1945 г. от териториите, окупирани от Съветския съюз, както и до исторически архиви и артефакти, които Руската империя е взела от европейските държави и които се съхраняват понастоящем в Русия“.

Написано от Христо Христов
Четвъртък, 16 Септември 2021 18:00

Неотдавна и [ПАСЕ подкрепи друга българска инициатива](#) за връщане на заграбените от съветската армия културни ценности, включително и архиви, от други европейски държави, в края на Втората световна война, които Кремъл определя като „трофейни“.

Темата за заграбените от съветската армия през 1944-1945 г. наши архиви е поставена в България за първи път от Лъчезар Тошев пред външния министър Надежда Михайлова в кабинета Костов през 1998 г., а след това и с питане до премиера Симеон Сакскобургготски през 2001 г.

В края на 2007 г. на проблема се дава публична гласност с петиция, инициирана от фондация „Свободна и демократична България“ на политическия емигрант по времето на комунистическия режим и филантроп Дими Паница.

Става въпрос за изнесени в СССР след 9 септември 1944 г. архиви от МВР, Министерството на войната, Министерството на външните работи, царската канцелария, лични архиви на български политици.

След рухването на тоталитарния комунистически режим множество държави, сред които Полша, Швеция, Австрия и други, поставиха пред Русия въпроса за връщане на определени свои архиви, но това не беше направено от българската държава.

При посещението на президента на Русия Путин в България през януари 2008 г. от българска страна беше поставен въпроса за българските архиви, изнесени през есента на 1944 г. в СССР. Тогава Путин потвърди, че руската страна ще отговори положително. През 2009 г. кабинетът Станишев отправи питане до Русия по този въпрос.

Проблемът обаче не бе решен на високо държавно ниво, а сведен до контакти между българския държавен и руски държавен архив. Особеностите на руските архиви е факта, че в тях не се дава достъп до справочния апарат, а от архива се предават определени документи на база на заявка по даде тема. Така бе процедирано и с българската страна след 2009 г.

Написано от Христо Христов
Четвъртък, 16 Септември 2021 18:00

В новата резолюция Европейският парламент подчертава всички агресии на Путинова Русия от последните няколко години – незаконното анексиране на Крим, положение в Черноморския басейн след тези инвазия, окупираните територии от Русия в Грузия, пропагандата на Русия срещу трети страни, както и отравянето на руския опозиционер Алексей Навални, а също така и всички остри мероприятия на ГРУ, при които е използвана отровата „Новичок“, сред които и опита за покушение срещу българския оръжеен търговец Емилиян Гебрев, саботажите с взривяването на складове с боеприпаси в Чехия и България и убийството на Зелимхан Хангошвили в Берлин през 2019 г.

ЕП обръща внимание и на реставрацията на положителното отношение към Сталин в Русия.

„В ерата на Владимир Путин популярността на Йосиф Сталин сред руското население достигна най-високото си равнище, като 70% от обществото вярват, че Сталин е изиграл положителна роля в руската история; ЕС следва да признае, че това се дължи на политиката на Путин за „сталинизирание на масовото съзнание“ и на репресиите срещу независими историци; ЕС трябва да настоява съветските архиви да бъдат отворени за учени и изследователи, а подробностите за геноцида на сталинистите срещу руснаци и други народи от Съветския съюз и неговите сателитни държави да станат публично достояние“, се подчертава в резолюцията на ЕП (**целият документ може да бъде [изтеглен оттук](#)**).